ՔԱՌԱՍՈՒՆՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԻԶՄԻՐ ՇԱԲԱԹ 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1884 — ԹԻՒ 1335

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ՀԱՏԸ 4 ՄԵԹԱԼԻՔ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ — ՀԱՏԸ 4 ՄԵԹԱԼԻՔ

Յ. Կ. ՍՎԱՃԵԱՆ
Համարատու—Տնօրէն

ՏԱՐԵԿԱՆ ԿԱՆԽԻԿ
ԻԶՄԻՐ . . . Օսմ. ոսկի 1
ԳԱՒԱՌ . . . Մէճիտիյէ 6
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐ · Ֆրանք 25

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՆ
3 ղրուշ տողը ՄԷԿ ԱՆԳԱՄ
2 ղրուշ . . . ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ
60 փարա . . . ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

Գ. Ք. ՊԱԼԹԱՃԵԱՆ
Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱՃԱՆԵԱՆ, կը տնօրինէ բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վերաբերեալ բոլոր գործերը։ Չիչէճիլէր ճատտէսի Չինկըրլարա Ֆէրխանէ

Որ եւ է գրութիւն, յղուած կամ նամակ, որ ուղղակի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ կը վերաբերի, տնօրէնին կը ղրկուի։ Եէնի խան Թիւ 17

ԻԶՄԻՐ ՉՈՐ. ՆՈՅ. 21/3 ԴԵԿ. 1884

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

«Սթանտարտ» Պէրլինի թղթակիցն այս լրագրոյ կը հաղորդէ, Դեսպանախորհրդոյ մէջ Ալմանիոյ տէրութեան բռած առաջարկութիւնը։

Այս առաջարկութիւնք, որք գաղղիերէն լեզուով գրուած են, սիտղս ունին. «Ծրագիր յայտարարութեան՝ վերաբերեալ առեւտրական ազատութեան Քոնկոյի ջրակայից եւ գետաբերանին մէջ»։ Առաջարկութիւնք կըսկսին նախ հաստատել թէ, Ալմանիոյ կառավարութեան հրաւիրանաց վրայ սոյն Դեսպանաժողովոյ մասնակցող տէրութիւնք համաձայնած են հետեւեալ յայտարարութեան բնագրին վրայ.

«Բոլոր այն գետնոց վրայ՝ որք կը գտնուին Քոնկոյի ջրակայից եւ նորա մէջ հոսող փոքր գետերուն կից, այսինքն . . . . (այս տեղ պիտի նշանակուին ուղիղ սահմանները երբ վերջնականապէս որոշուին) ամեն ազգաց առեւտուրը կատարեալ ազատութիւն պիտի վայելէ։

«Բոլոր դրօշակիր նաւեր, առանց ազգի խտրութեան, ազատօրէն պիտի կրնան երթալ եւ մտնել վերոյիշեալ սահմաններով գծեալ եզերց մէջ, ինչպէս նաեւ Քոնկոյ գետին ջուրց եւ օժանդակ գետոց ու այս ջրոց եզերքներուն վրայ եղող նաւահանգստից մէջ։

«Ամեն կողմէ հասած և այս երկիրը ներածուած բոլոր վաճառք, ինչ ազգի նաւով որ բերուած ըլլան, ծովային կամ գետային և կամ ցամաքային ճանապարհաւ [illegible] տուրք չպիտի վճարեն եթէ ոչ այն՝ որ պիտի առնուի վաճառականութեան օգտակար ծախքերը լրանելու համար, և որ այս անուամբ պիտի առնուի բոլոր ազգաց նաւերէն։

«Այս տուրքերն ինչ տեսակ որ ըլլան, այս երկիրները ներածուած վաճառքներն ազատ պիտի ըլլան մուտքի եւ փոխադրութեան տուրքէ։ Որ տէրութիւնն որ վերոյիշեալ երկիրներուն մէջ վեհապետութեան իրաւունք ունի կամ պիտի ունենայ ապագային մէջ, չըպիտի կրնայ և ոչ մէկ տեսակ մենաշնորհ տալ առեւտրական գործի մը համար։ Օտարականք անխտիր կերպով տեղւոյն կամ այդ տէրութեան հպատակ ազգայնոց հետ միեւնոյն իրաւունքները պիտի վայելեն։

«Այդ երկիրներուն մէջ իշխանութիւն եւ կամ ազդեցութիւն ունեցող բոլոր տէրութիւնք պարտաւորութիւն պիտի ունենան փոխադարձ օգնութեամբ գերութիւնը մանաւանդ սեւամորթից գերեվարութիւնը ջնջելու. առաքելութիւնները եւ ընդհանրապէս բնիկները կրթելու եւ քաղաքակրթութեան բարիքներն անոնց ուսուցանելու համար եղած բոլոր հաստատութիւնները նպաստաւորելու և անոնց օգնելու։

«Ի բաց առեալ այն պարագան, թէ ապագային մէջ սոյն յայտարարութիւնն ստորագրող կառավարութեանց եւ այդ երկրաց մէջ վեհապետութիւն եւ [illegible] կամ այնինչ տէրութեանց միջեւ կռիւ ծագելու պարագաները, ի բաց առեալ այն պարագան կ'ըսենք, Քոնկոյի նաւարկութեան միջազգային յանձնաժողովն որ կազմուեցաւ շնորհիւ այն դաշին որ ստորագրուեցաւ ի Պէրլին . . . . (թուական), յանուն նոյն կառավարութեանց, պաշտօն պիտի ունենայ հսկել և գործադրել տալ առաջադրեալ և այս յայտարարութեամբ ընդունեալ սկզբունքները։»

* * *

Պէրլինէն կը գրեն առ «Թայմզ» թէ, Դեսպանաժողովոյ ուրբաթ նիստը գրեթէ ամբողջովին Պ. Սթանլիի [illegible] խնդրութեան նուիրուեցաւ։ Սթանլի ըսաւ թէ, պէտք չէ շփոթել Քոնկոյի աշխարհագրական ջրակայքը վաճառականական ջրակայից հետ։ Այս երկու ըմբռնումներ միեւնոյնը չեն, և եթէ Տէրութիւնք իրենց որոշմանց հիմը միմիայն աշխարհագրական ջրակայից գաղափարն ընտրեն, այն ատեն պիտի զրկուին Քոնկոյի առեւտուրէն եւ անոր հարկաւոր ճանբաներէն։

Այս ճանբաներն, ըստ Պ. Սթանլիի, պէտք է ըլլալ Ափրիկէի արեւմտեան եզերց վրայ 380 մղոն տարածութեամբ գետեզր մը, մինչդեռ, յարելով, ջրակայքը պէտք է որ սահման ունենայ գիծ մը որ ընթանայ լայնութեան 5րդ աստիճանն ի հարաւ եւ իջնէ մինչեւ Զամպէզէի աջ եզերքը։ Այս կերպով, այդ ուղին իր մէջ պիտի բովանդակէ Քոնկոյի օժանդակ գետերը, այսինքն Քոնկոյ գետը թափող միւս մանր գետերը, ինչպէս նաեւ քանի մը մեծ լիճերու եւ գետերու ջրակայքը, որք սոուցիս օժանդակ ուղիներ պիտի ըլլան Քոնկոյի վաճառականութեան։

* * *

Սթանտարտ տեղեկութիւններ կուտայ այն պայմանաց վրայ, որոցմով Ալմանիա դրապէս իբր վեհապետ տէրութիւն մը կը ճանչէ Ափրիկեան միջազգային Միութիւնը։ Նախ Ալմանիա իբր վաւերական կը ճանչէ սեւամորթից զանազան գլխաւորաց հետ Միութեան կնքած դաշնագրութիւնները, յետոյ Քոնկոյի վրայ նաւարկութիւնն ու տուրեւառը կատարելապէս ազատ կը յայտարարուին։ Այս ազատութիւնն ապահովելու համար Միութիւնք բացարձակ տէր յայտարարած է գետին բերանին եւ եզերց համար այնպէս որ Բորթուկալի պահանջումներն անընդունելի նկատուած են։

Միւս կողմէ Լնտէփանտանս Պէլժ լրագիրը Պէրլինէն հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ.

«Ահաւասիկ Ափրիկեան միջազգային Միութեան Ալմանիոյ կողմանէ ճանչուելուն ճշմարտութիւնը.

«Հակառակ պատմուածին այդ ճանաչումը Դեսպանաժողովոյ 19ի նիստին մէջ չըհաղորդուեցաւ։ Եթէ այսպէս ըլլար գործն հակառակ եղած պիտի ըլլար ժողովոյ ծրագրին։

«Միջազգային Միութեան Ալմանիոյ կառավարութենէն ճանչումը Նոյեմբեր 8ին ի Պրուսէլ դաշնագրութեան մը մէջ ստորագրուեցաւ, որ մօտերս պաշտօնապէս պիտի հրատարակուի եւ որ անտարակոյս դեսպանաժողովոյ հրաւիրեալ միւս տէրութեանց ևս այդ Միութիւնը ճանչնալու պիտի փութացունէ։

«Կըհաւաստեն թէ, այդ դաշնագրութեան մէջ Միջազգային Միութիւնը կ'երաշխաւորէ գերմանական տուրեւառն այդ երկիրներու վրայ։ Ալմանիա Միութեան իրաւունքները ճանչնալէ զատ կըխոստանայ միւս տէրութեանց այդ ճանաչումն ստանալու։ Նաեւ յանձնառու կըլլայ Քոնկոյի վրայ Միութեան երկրական տարածումը դիւրացունելու։ Միութիւնը պիտի ընդունի ստորին Քոնկոյի երկու եզերքներն եւ ուրիշ գետնի լեզուներ որք դիւրացունեն իրեն ծովու ճանբով մտնել վերին Քոնկոյի։

* * *

Կիլիոմ կայսրը հայկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Դեսպանաժողովոյ մասնակցող լիազօրաց եւ պատուիրակաց։ Հրաւիրելոց թիւն ութսուն էր։

Ճաշէն առաջ կայսրն իր ներկայութեան ընդունեց պատուիրակներն այն դեսպաններու առաջնորդութեամբ՝ որոց խորհրդական են առաջինք։

Սեղանին առջեւ կայսրը դահամառանգ եւ Կիլիոմ իշխաններու մէջտեղ նստած էր, անոնց երկու կողմերը նստած էին արքայազուն իշխանք, զօրավարք, նախարարք եւ արքունեաց բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

Կայսեր դիմացը նստած էր Պիզմարք իշխանը, որոյ աջ կողմն էին Իտալիոյ, Գաղղիոյ եւ Անգլիոյ դեսպանք, իսկ ձախ կողմը՝ Աւստրիոյ եւ Թուրքիոյ դեսպանք։

Ժողովոյ միւս անդամք նստած էին երկու կողմանց կարգով, կենաց բաժակ չպարպուեցաւ։

Եգիպտական խնդիրը վէճի նիւթ եղած էր Նոյ. 20ին Անգլիոյ Հասարակաց Խորհրդարանին մէջ։ Կլատսթօն ծանուցած էր թէ բացատրութիւններ պիտի տայ Լորտ Նորթպրուքի յանձնարարութեան վրայ եւ տուաւ ալ, սակայն իր ունկնդրաց հետաքրքրութիւնը չգոհացուց։ Ծատացաւ յայտարարելով միայն, թէ տէրութեանց հաւանութեան գրուելիք առաջարկութիւնները պատրաստելու վրայ է, եւ ապահովութիւն տուաւ հասարակաց Խորհրդարանին թէ տէրութեանց հետ եղած բանակցութիւններու արդիւնքն անմիջապէս պիտի հաղորդէ իրեն։ Սըր Սթաֆորթ Նորթքօթի մէկ հարցման վրայ, առաջին նախարարը յայտարարեց թէ անգլօ—ֆրանսական կարգադրութիւնը վախճան գտած էր Լոնտոնի դեսպանաժողովով։ Անգլիա պէտք կըզգայ Ներքային խորհուրդ հարցունելու, Եգիպտոսի գանձային գործոց վրայ, սակայն իր գործելու ազատութիւնը կատարեալ սահմանադծեալ կընկատէ։

Լորտերու Խորհրդարանին մէջ Լորտ Նորթպրուք միեւնոյն խնդրոյ վրայ խօսեցաւ, առանց սակայն աւելի պայծառ բացատրութիւններ տալու, քան որքան տուաւ Կլատսթոն Հասարակաց Խորհրդարանին մէջ։ Ցայտնեց թէ Թայմզի մէջ գրուածներն ամ[illegible] կայն բոլորովին ուրանալու անոնց վաւերականութիւնը։ Թայմզ իր ենթադրութեանց վրայ կըպնդէ եւ կը խնդրէ որ անյապաղ լուծում մը տրուի առկախ մնացած խնդրոյ։

* * *

Գահիրէէն կը ծանուցանեն թէ Կորտոն զօրավարին Նոյեմբեր 4 թուականաւ նամակը Տէպպէ բերող պատգամաւորը Տոնկոլա հասած է։ Կ'ըսէ թէ, Խարթում լաւ կերպով զօրացնեալ է, թէ Մէհտին այդ քաղքէն 18 ժամ հեռի կը գտնուի եւ թէ իր կուսակիցներէն բազմաթիւ անձինք դժգոհ են իրմէ եւ զինքը կըթողուն։

Ամեն օր Հարիւրի չափ ապստամբներ կըմեռնին։

Տոնկոլայէն առ «Տէյլի Նիուզ» լրագիրն ուղղուած հեռագիր մը կը վստահէ, հաւաստ ընծայելու արժանի տեղեկութեանց համեմատ թէ, Կորտոն զօրավարն ապստամբներէ մէկ Քրուփի թնդանօթը գրաւեց եւ թէ Մէհտիի զօրքերէն 500 հոգի Մէհտիի կողմն անցան։

«Տէյլի Թէլէկրաֆ» լրագիրն հեռագիր մը կըստանայ Սուաքիմէն, ըստ որոյ Պէրպէր՝ ապստամբաց կողմէ գրաւուած է։ Շարունակ պատգամաւորներ կը շրջագայեն Թամայի եւ Մէհտիի բանակներուն մէջ։ Բոլոր Ամարարները դժգոհ են եւ պատրաստ կ'երեւին հնազանդելու եթէ անգլիական պաշտպանութիւնն ապահովուի իրենց։

«Սթանտարտ» եւս հեռագիր մը կըստանայ Վիէննայէն, թէ հակառակ Կլատսթոնի այն յայտարարութեանց թէ Եգիպտոսի մէջ շահ ունեցող զանազան տէրութեանց հետ բանակցութիւններ կ'ըլլան, երբեք այս տեսակ բանակցութիւն մը չէ եղած Անգլիոյ եւ Աւստրիոյ կառավարութեանց միջեւ։

Ի վերջոյ, Կորտոնի վրայ եղած տարաձայնութիւնք բազմադիմի են։ «Էճիբշըն Կազէթ» գըրոյց մը կը հրատարակէ թէ Կորտոն յուսահատեալ՝ ինքզինքն եւ իրեններն օդը կը հանէ, վառօդի պայթմամբ։

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Բարիզ 26 Նոյ. — Նախարարապետ Ժիւլ Ֆէրրի հարցման մը պատասխանելով ըսաւ յատենի Երեսփոխանութեան թէ, կառավարութիւնը կ'ընդունի անգլիական միջամտութիւնը Ֆրանքօ—Չինական կռուոյն մէջ, Բէյլունկի եւ Թամսիւի (Ֆորմոզ) առժամանակեայ գրաւման հիմանց վրայ։

Նախարարաց նախագահը կը ծանուցանէ նմանապէս թէ, Թոնքինի համար արդէն խնդրուած 17 միլիոնի վարկէն զատ, կառավարութիւնը 43 միլիոնի ուրիշ վարկ մը կը խնդրէ 1885 տարւոյ առաջին վեցամսեին համար, — (Ծափահարութիւնք)

Թանճէր 26 Նոյ. — Գաղղիոյ եւ Մարօքի միջեւ առկախ մնացած դժուարութիւնք վերջացան։ Միւլէյ Հասան, գաղղիական դեսպան Պ. Օրտէկայի նամակ մը գրած է որով սուտ կը հանէ այն գաղափարը թէ Մարօքեան պաշտօնէից ոմանք դէշ վարուած ըլլան Ֆրանսացիներու կամ Ֆրանսայի պաշտպանեալներու դէմ։

Գահիրէ 26 Նոյ. — Տոնկոլայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Լորտ Վօլսլի Տոնկոլա վերադարձած է, մինչեւ ի Ուատի Հալֆա ըրած ճանբորդութենէն։

Զօրախմբոյ փոխադրութեան գոհացուցիչ յառաջդիմութեան համար, հրաման ըրաւ զօրախմբոյ յառաջանալու սկսիլ դէպի Հարաւ։ Հեծելազօրաց գունդ մը Տոնկոլայէն մեկնելով արդէն բռնած է Խարթումի ուղղութիւնը։

Գահիրէ 26 Նոյ. — Տոնկոլայէն վերջին հասած լուրեր կը ծանուցանեն թէ, Լորտ Վօլսլիի կողմանէ ղրկուած լրտեսներ (որոց տեղեկութիւնք արժանի են հաւատալու) վերադարձած են ի Տոնկոլա եւ հաստատած՝ թէ Խարթումը պաշարող ապստամբաց թիւը 15,000 հոգի է։

Աղեքսանդրիա 26 Նոյ. — Լորտ Տիւֆըրին Բօրթ Սայիտ հասաւ, ուր ընդունուեցաւ եգիպտական իշխանութեանց եւ անգլիական հիւպատոսարանի կողմէ։

Լոնտոն 26 Նոյ. — Պ. Կլատսթօն, ընդդիմադիր կուսակցութեան անդամոց խել մը հարցապնդումներուն պատասխանելով, յայտարարեց թէ Անգլիոյ ընդհանուր շահուն հակառակ է

Խորհրդարանին հաղորդել լրտ Նորթպրուքի տեղեկագիրը ։

Այս առթուան հրատարակեալ Թուղթը կը հաստատէ թէ, կառավարութիւնն հասուն խորհրդակցութիւններէ ետև որոշեր է չընդունիլ լորտ Նորթպրուքի տեղեկագրին մէջ պարունակեալ յանձնարարութիւնները, վասնզի հակառակ են եգիպտ երկրին շահերուն ։

Այս օրերս Վեհափառ Կայսեր պալատան բարձրաստիճան սպասաւորներէն մին Բէդէրսպուրկ պիտի ղրկուի, Նորին Կայսերական Վեհափառութեան առ Կայսրըն Ռուսաց պարգեւած Նիշան Իմթիյազը տանելու համար ։

—

Նիշէն կը ծանուցանեն թէ, անցեալ չարթու օսմանեան կառավարութեան մէկ ճարտարապետը Բրիսթինա հասեր է, Թուրքօ—Սերպ երկաթուղեաց միացման աշխատութիւնները կարգադրելու համար ։

—

Դարատաղի Նիքոլա իշխանն ինքնագիր նամակ մ'ուղղելով առ Վեհ. Սուլթանն, շնորհակալութիւն կը յայտնէ իրեն ընծայեալ Իմթիյազի ծովեզերեայ ապարանին համար ։ Դարատաղի գործակատարն հանդիսաւոր կերպիւ Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցանէ յիշեալ նամակը ։

—

Լոնտրայէն հեռագիր կը հաղորդեն Մէմորեալ Տիփլոմաթիգ լրագրոյն ․

«Լոնտրայի Օսմանեան դեսպան Միւզիւրիւս փաշա հաստատ ապահովութիւն տուաւ Լորտ Կրանվիլի թէ Օսմանեան կառավարութիւնն որոշած է գործադրել կղզւոյն բազմաթիւ գաւառաց ամբողջական բարեկարգութեան ծրագիրն։ Մասնակի բարենորոգմունք որևէ օգտակարութիւն չեն ունենար, մինչեւ իսկ կրնան դժուարութեանց ծնունդ տալ, հարկ է որ այդ բարենորոգմունք ընդհանրական հանգամանք մ'ունենան, որպէսզի՝ կայսերական կառավարութեան կողմէ պատրաստուած և սպասուած արդիւնքն արտադրեն ։»

—

Սօֆիայէն առնուած վերջին լրոյ նայելով, Պուլղարաց ազգ. ժողովոյ Թուրք երեսփոխանք բողոքեր են կառավարութեան մի առաջարկին դէմ՝ որ կը պահանջէ ջնջել մահմէտականաց կողմէ վճարեալ զինուորական տուրքն. որով ազատ կը մնան զինուորական ծառայութենէ, և Միւսլիմներուն թիւը պակսեցնել ։

—

Արտաքին գործոց հիւպատոսական դիւանն հիւպատոսարանաց վերաբերեալ կանոնագիր մը կը պատրաստէ, յորում լաւագոյն կերպիւ ճշդուած պիտի լինին Եւրոպիոյ և Ասիոյ հիւպատոսական սպասուոյ շրջանակք ։

—

Հասարակութիւնն անտարակոյս գոհունակութեամբ պիտի իմանայ թէ Մէսաժըրի Մարիթիմ շոգենաւային ընկերութիւնը Պոլսէն Մարսիլիա երթեւեկութեան գնոյ վրայ դգալի զեղչ մ'ըրած է ։

Այսուհետեւ, առաջին կարգի տոմսակաց գինն որ յառաջագոյն 400 ֆրանք էր, պիտի լինի 300 ֆրանք ։ Երկրորդ կարգինը փոխանակ 270 ֆր.ի 210 ֆրանք, երրորդինը փոխանակ 135ի 90 ֆրանք և չորրորդինը փոխանակ 90ի 60 ֆրանք ։

—

Թրիէստի Օսմանեան հիւպատոսին մէկ հեռագրոյն վրայ, կըսէ Սթամպուլ, Ալպանիոյ ոստիկանութիւնն Տ.քութարի լճին վրայ բռնող շոգենաւ մը կոխեր և բազմաթիւ մնտուկներ գտեր է Մարթինի հրացաններով և րէվոլվէրներով լի, ինչպէս նաեւ 6000 փամփուշտ ։

Շոգենաւն, որ Թրիէստէն կուգար, ինչպէս նաև մէջի ապրանքըն արգելքի տակ դրուեր են ։

—

Ֆէր.ք—Քիլիսէէն առնուած լրոյ նայելով, հաչակաւոր Կիրոի Բուրի (լեռնական քահանայ) հըրամանատարութեան ներքև գտնուող Պուլղար աւազակախումբն ահ ու սարսափ կ'ազդէ յիշեալ գաւառին։ Աւազակք միշտ ոտքի վրայ են, և գիշերուան կ'սպասեն բռնութեամբ գիւղական տուներ մտնելու և կողոպտելու համար ։ Խեղճ գիւղացիք զէնք չունենալնուն պատճառաւ չեն համարձակիր դուրս ելնել և օգնութեան համիլ իրենց դրացեաց ։ Այս կերպիւ աւազակք անարգել կը գործեն, և որ աւելին է, տան մարդերէն մին կը բռնեն հետերնին կը տանին մեծ փրկանք պահանջելով ։ Այս ոճրագործութեանց պատմութիւնները տաղտկալի դարձած են. գաւառին մէջ գտնուած սակաւաթիւ զօրախումբը թէպէտ աւազակաց ետեւէն կը դրկուի, բայց չհամարձակիր անոնց հետ ճակատամարտիլ ։ Կը պատմուի թէ՝ Աքէրաթիոյ աւանին մէջ, որ 2000 բնակիչ ունի, տան տէր մը չորս ժամ դէմ դրեր է աւազակաց, յուսալով որ մօտերը գտնուող 30 զօրականաց խումբն օգնութեան կը հասնի. բայց անոնք խոհեմութիւն համարեր են չմիջամտել, և այսպէս աւազակք տունը կողոպտեր և տանտիրոջ որդին գերի տարեր են. քանի մ'օր սպասելէ յետոյ, պահանջուած փրկանքը չ'ստանալով, մորթեր են խեղճը ։ Կ'ըսուի թէ յիշեալ խմբին հրամանատարն իր այս անպատուաբեր ընթացքին պատճառաւ ձերբակալուեր է և պիտի դատուի ։

Ըստ վերջին լրոյ, նոյն աւազակախումբն երկրորդ անգամ Վասիլիքոյ գիւղին վրայ յարձակեր է գիւղացիք բուռն ընդդիմութիւն մ'ըրեր և երկուստեք մարդիկ վիրաւորուեր են ։

ՄԻՆԵՕՆԻԹ

Դատավարական ամենէ փշալից պարագայ մը այս օրերս ներկայացած է Էքսըթէրի եղեռնադատ Ատեանին առջեւ ։ Ընթերցողք գուցէ կը յիշեն տակէ քանի մ'ամիս առաջ ծովային աղէտ մը, որ պատահեցաւ Սաութամբթընէն Աւստրալիա ուղեւորող Մինեօնէթ անուն նաւու մը ։ Մինեօնէթ մայիս ամսոյ մէջ Սաութամբթընէն ճամբայ ելած էր ։ Հասարակածն անցնելէ ետեւ, յուլիս ամսոյ մէջ ահեղի փոթորիկէ մը բռնուեցաւ, այնպէս որ մէջը գտնուող ճամբորդք բռնադատուեցան մակոյկները նետուիլ և թողուլ նաւն որ կ'ընկղմէր ահագին ալեաց մէջ։ Սակայն ճամբորդներէն հազիւ չորս հոգի կրցան առաջին մակոյկին մէջ նետուիլ, իսկ միւսներն ընկղմեցան նաւուն հետ ։ Այդ չորս հոգիէն մին էր պատանի նաւաստի մը, Բարքէր անունով ։ Այս ճամբորդները մակոյկ նետուած ատեն, իբր պաշար հազիւ կըրցած էին իրենց հետ առնելու յաղողիլ երկու տուփ պահածոյ ուտելիք (քօնսէրվ) ։ Այս դժբաղդ արարածներն առ նուազն հազար վեց հարիւր հազարամէթր ընթանալու կարօտութիւն ունէին ցամաքին հասնելու համար, փոքրիկ մակոյկով մը և առանց պաշարի ։

Որոշեցին սպասել անօթութեան մինչեւ անհանդուրժելի աստիճանն և այնպէս բանալ իրենց բոլոր պաշարն եղող երկու փոքրիկ տուփ ուտելիքը ։ Վերջապէս երբ այդ աստիճանն հասնելով տուփերը բացին, փոխանակ միսի, զոր կը յուսային, տուփերուն միոյն մէջ գտան ջրախառն շաղգամ, և միւսին մէջ կրիայ մը ։ Տասնեւօթն օր ճիշդ այս ողորմելի սնունդով անցուցին ։ Ապա բոլորովին ուժաթափ եղած խորհրդակցեցան բանելիք ընթացքի մը վրայ ։ Ասոնցմէ երկուքն առաջարկեցին որ վիճակ ձգեն, և վիճակն որուն որ իյնայ զայն մորթեն որպէս զի մնացեալ երեքին իբր սնունդ ծառայէ ։ Երրորդն յայտարարեց թէ ոչ զաւակ ունել և ոչ ալ անոնցմէ ուտել կ'ուզէ ։ Իսկ չորրորդն, այսինքն պատանի նաւաստին մակոյկին առաջակողմն անդգայ վիճակի մը մէջ փռուած՝ մահամերձ կ'երեւէր, ուստի առաջին երկուքը վճռեցին զայն խողխողել ։ Ասոնցմէ մին, Տըտլի անուն պատանի նաւաստին շնչերակը պատառեց և ապա երեքը միասին թշուառ տղուն տաք արեան վրայ յարձակելով սկսան անյագաբար խմել ։ Եօթն օր ևս նաւաստին արիւնովն ու միսով սնանեցան, երբ քսան և չորրորդ օրն անգղիական նաւ մը պատահեցաւ, որ Բոմպէյէն Ֆրուանդաունէն գալով Անգլիա կ'երթար։ Նաւն առաւ այս դժբաղդներն որք մինչեւ այն վայրկեանն նաւաստիին թիկանց վրայ հազիւ քանի մը կտոր միս թողած էին։

Արդ, Էքսըթէրի եղեռնադատ Ատեանն առաջադրեալ հարցումն սա էր.—Այս մարդերն յանցապարտ են մարդասպանութեամբ ։ Դաղղիոյ մէջ գուցէ ատրոսական պատասխան տրուէր մեղմացուցիչ պարագայից ընդունելութեամբ ։ Անգլիոյ մէջ, միւս երկիրներու օրինաց տրամադրած մեղմացուցիչ պարագաներն գոյութիւն չունի, և նախագահ դատաւորին երդուեալ դատաւորաց հարցուցածը սա է միայն թէ, ամբաստանեալք յանցապարտ են.—Այո կամ Ոչ ։ Ակներև է որ այդ երեք անձինք օրինաւոր պատճառներու վրայ հիմնեալ չէին, կամ անձնապաշտպանութեան պարագայի մէջ ինկած չէին, վասնզի պատանի նաւաստին որևէ յարձակում մըչէր բրած իրենց անձին, կամ թէ մակոյկին մէջ անոր ներկայութիւնն իրենց կեանքին որևէ վտանգ մը չէր ։ Զանի պաշտպանութեան պատճառ գլխուն աւելի տկար գտնելին էր ։ Անտարակոյս կրնայ պատճառաբանուիլ անօթութեան անհանդուրժելի կիրքը, խանգարմամբ սպառնացեալ գործարանաւոր կազմութեան կենդանական պատասխանատուութիւնք եայլն ։ Սակայն նոյնիսկ այն խորհրդակցութիւնը, որ նաւաստին սպաննելէ առաջ տեղի ունեցած էր, այն խոհեմութիւնը որով վիճակաւ մէկն սպաննել կ'առաջարկուէր, կ'ապացուցանեն թէ մարդասպանական գործին մէջ յառաջագոյն խորհուրդ և գիտակցութիւն կայ ։ Եթէ ենթադրենք, որ նաւաբեկեալք իրաւամբ գործեցին այդ սպանութիւնն իրենց գոյութիւնը պահելու համար, այն ատեն ո՞չ և ապահովութիւն չպիտի ըլլայ կանանց և տղայոց կենաց համար, որք ծովային աղէտներու կը պատահին, աղէտներ՝ որք հազարներով կը պատահին ամեն տարի ։ Տկարք կամխաւ դատապարտեալ պիտի ըլլան․․․ ։ Եւ սակայն, ո՞վ կըհամարձակի բսել.—Այո, այս երեք դժբաղդներն ոճրագործ են։ Էքսըթէրի Ատեանին երդուեալ դատաւորք չեն համարձակած յանցապարտ ճանչել զանոնք ։ Ուստի եղեռնադատ Ատեանի նախագահ դատաւորին խորհրդոց վրայ, երդուեալ դատաւորք արձակեցին [illegible] վճիռ, այսինքն եղելութիւնք ոճիր մ'ըլլալը խոստովանելով հանդերձ չեն ընդունիր որ ոճրին հեղինակներն յանցապարտ ըլլան։

Նշանաւոր իրաւագէտներէ կազմեալ նոր դատարանմը պիտի վճռէ այս ոճիրը ։

ՀԱՆԳԻՍՏ
ԵՐՋԱՆԿԱՅԻՇԱՏԱԿ
ՆԵՐՍԻՍԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ԱՐՏԱՍՈՒՔ

Որպէս ուժգին չըլինդ հնչեց
Բօ՜թ ահաւոր յընդհանուրս,
Բօ՜թ, որ Հայոց և օտարաց
Ցուցեց սրտեր, ա՜հ. յանհունս.
Կորուստ Հայուն. ա՜խ. ի՜նչ կրսեմ,
Կորուստ զոգցես Մարդկութեան,
Որոյ մի մեծ Անդամն յիւրմէ
Բաժնուեցաւ յաւիտեան ։
Ո՞ր աչք Հայուն. ա՜խ. չըլացաւ
Զայս մեծ կորուստ թանկագին,
Հեծ և հառաչ չ'ելաւ սրտէն
Զըլլալուց աչք 'ի յերկին...
Երբ իւր ականջ հնչեց թէ մեռ
Պաշտպան և Հայր Հայութեան,
Հրաժեշտ կենաց և աշխարհի
Տայ յՈւրբաթու մե՛ծ օրուան... ։
Ուրբա՜թ, օր մի, օ՜ր դուժարեր
Հայկազարմից բովանդակ,
Ուրբա՜թ, յորում Վարդապետեան
Հայոց արփի Պատրիարք,
Ականոցիք իւր փակելով
Սարսռեւ սըրտից եա համայն,
Երկինք. ի՜նչ մեծ յարուած տուիր
Նզ՜ր'ի թշուառ Հայկայ Տան ։
Ներսէ՜ս, էր՝ մի Աստղ շողշողուն,
Մեծ շուք և փայլ Հայութեան.
Որ նուիրեց իւր կեանք Ազգին
Ծանրակշիռ պաշտաման,
Ներսէ՜ս. որոյ տաղանդ, հանճար
Փառաւորեց Ազգութիւն,
Ներսէ՜ս. Տիպար չնաշխարհիկ
Ներսէսներո՜ւ մեծանուն,
Ներսէս յերկնից Հայկեան գրոհս
[illegible]
Եկեղեցւոյ արժան Մըշակ.
Մըշա՜կ առանց ամօթոյ,
Նախանձայոյզ Ազգին փառաց,
Պասւոյ, Կրօնին և Օրինաց,
Հաւատարի՛մ իւր Արքային,
Ցո՛յժ սիրեցեալ յՕտարաց։
Ճարտար գրչա՛ց արժանալից
Տօղել Սեծի Անոր կեանք,
Կեանք՝ որ ամեն պարագայից
Մէջ բարձրացուց զՀայ ազգ.
Նա պերճախօս Աստենարան
Ցատեանս, ի բեմս սրբավայր,
Նա քաջ Հովիւ Տան Աստուծոյ,
Սէ՜ր բոցավառ Նա անզոյգ ։
Արգիւնաշա՜տ Պատրիարքս
Կենաց քարոզ մի միայն,
Իւր վեհ արարք, հանճար, տաղանդ
Սէ՜ր առ թշուառ Ազգ Հայկեան.
Զայս մի քանի տող ձօնելով
Հոգեւոյս մեր Հոր արշի
Կատարեսցի նուիրական
Պարտք Ազգային անհնարի ։
Զի իբր անհաս գնհատելով
Նորա արարք պատուաբեր
Բի՛եր օրհնութիւն, շնորհակալիք
Զոհեմ, և կամ աղօթքներ,
Ա՛խ. սըգալի մահ Մեծ Մարդուս
Կորո՜ւստ Հայկեան գրոհի,
Լացէ՛ք, Հայեր, զայս ձեր կորուստ,
Ալ չիք Ներսէս 'ի միջի,
Ներսէս, քո վեհ անուն մինչ եւ
Կը լսելի 'ի հեռուստ,
Ներսէս այս՝ Քեզ սիրելի
Եւ պաշտելի 'ի մօտուստ,
Մահ քոյ յաղջաց յորդ արտասուք
Կորզեց, լացի՜ ես քոյ մահ.
Ընդ իս լացին ամեն Հայեր,
Նըմանդ տեսնեմ 'ի քո գահ ։
Նե՛րսէս, ինչպէս փա՛ռ սէր յԱզգիդ
Աղօթէ՛ք ձեռամբարձ,
Նոյն և յերկինս մշտամրանչ
Ցորհնեսցես յիշէ Տո՜ւն Հայկեանց.
Խաղաղութի՛ն մաղթէ Նըմա,
Մաղթէ՛ Թափուր Աթոռոյ
Ընտիր յաջորդ՝ փայլեալք 'ի Տիրս
Ներսէսներո՛ւ վեհ Ոգւոյ ։

ԶԱՐՄԱՅՐ

Զմիւռնիա
1884, Նոյեմբեր 20

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Երկիրի մը բնակչաց նիւթական և բարոյական բարելաւութիւնն արտադրող հիմնական տարերց գլխաւորներէն մին է կրթութիւնը կամ ուսումը ։ Մեր վեհապետ Սուլթան Համիտ կայսրն ու իր լուսամիտ նախարարութիւնն ի սկզբանէ լաւ ըմբռնած են այս սկզբունքը ։ Այս մասին կառավարութեան, մանաւանդ օգոստափառ վեհապետին գործնական ջանքերն ամեն գովեստէ վեր են ։ Օսմանեան ընդարձակ պետութեան մէջ բնակող ամեն կարգի և ազգի հասարակութիւնք այս ժամուս զգալի կերպով բարեքած կըսեսնեն իրենց կրթական վիճակը, բարեբաւմ մը՝ որ սկիզբ կ'առնու օգոստափառ Սուլթան Համիտ Երկրորդ կայսեր երջանիկ գահակալութեան օրէն ։

Եթէ եւրոպական քաղաքակիրթ վեհապետաց ու կառավարութիւնք, քաղաքակրթութեան ու վաճառականութեան զարգացման ... ժամուս նորանոր աշխարհակալութիւններ ընելու կը հետամտին կեդրոնական Ասիոյ, Ովկիանիոյ Արևելից և Ափրիկէի եզերց մէջ, եթէ այդ վեհապետաց իշխանական գաւազանով կառավարեալ տերանց աղէնք իրենց վերաբերական իշխանաց և կառավարութեանց աշխարհակալութիւններուն ծաւալմամբ աւելի մեծութիւն և ոյժ գտնելու կըձգտին, աղքին, մենք արևելեան ազինքս կրնանք զմեզ երջանիկ համարել, որ ոչ նուազ քաղաքակիրթ և աւելի խաղաղասէր ու լուսամիտ վեհապետի մը հայրական խնամոց և Նորա կառավարութեան գործնական ջանից շնորհիւ մեր ներկային ու ապագային հաստատ բարելաւութիւնք կ'ապահովենք կրթութեան և ուսման իրական ծաւալումով ։ Ասոր ստուգութիւնք տարակոյսի տակ չ'իյնար, եթէ խմոի բերենք թէ քիչ տարիներու մէջ բարձրագոյն ուսմանց հաստատութիւնք կամ վարժարանք շատ բարեփոխումներ կրեցին կամ նոր ի նորոյ ստեղծուեցան, թէ Պետութեան ամեն գաւառներու մէջ երկրորդական կամ օժանդակ ուսմանց համար Լէ-է կամ Լիկիոն կոչուող տէքունական դպրոցներ հիմնուեցան, թէ վերջապէս իւրաքանչիւր գաւառի նահանգաց, գաւառակաց, ա... կան վարժարաններ հաստատուեցան ։ Եւ այս՝ օգոստափառ Վեհապետին բարձրանայն ու հրամանաւ, կառավարութեան և գաւառաց կուսակալներու անխոնջ աշխատանաց շնորհիւ ։

Դէպի կրթութիւն և ուսումն եղող այս ընդհանուր յառաջդիմական շարժման մէջ, մեր գաւառք կրնայ ինքզինքն աւելի երջանիկ համարել իր մէջ պարունակած նախնական և երկրորդական վարժարաններու թուոյն աւելութեամբն ու ներքին վարչութեանց կանոնաւորութեամբ ։

Այս պատճառ մ'է ահա որ հարկ տեսնուեցաւ, ինչպէս մեր նախորդ թուով ծանուցինք, կըրթական Խորհուրդ մը կազմել, մեր ընդարձակ և մարդաշատ գաւառի ուսումնական պէտքից և բարելաւ վիճակին վրայ հըսկելու պաշտօնով ։

Նորակազմ Խորհրդոյ անդամք ընդհանրապէս ձեռնհաս անձնաւորութիւններ են, և յոյս կայ, որ իրենց ծառայութիւններն արդիւնաւոր ըլլան և համապատասխանեն Օգոստափառ Ինքնակալին և կառավարութեան

բաղձանաց ։ Այս գլխաւոր կէտն ևս տարակուսանաց տակ չկնար մեզ համար, երբ կըտեսնենք որ այդ Խորհրդոյ անդամոց մէջ այսպիսի պաշտօնավարութեան մը մեծ ընդունակութիւն ունեցող անձեր կըգտնուին ։

Մեր այս Նոր Մեկենասներու կաճառին մէջ՝ արդեամբ իր տիտղոսին և պաշտօնին համապատասխանող անդամ՝ մը կը տեսնենք, որ է գաւառիս Վարչական ժողովոյ երիտասարդ քարտուղար Քանիթալ Ազաւր Զատէ Մուսթաֆա էֆէնտի ։ Վարչական ժողովոյ մը քարտուղարական ծանր և բազմազբաղ պաշտօնին մէջ՝ այս ուսեալ և լուսամիտ երիտասարդին ունեցած յաջողակութիւնը, և այս պատճառաւ՝ գաւառիս մէջ բոլոր իրարու յաջորդող Կուսակալաց համակրութիւնը, համակրութիւնն և մինչև իսկ յարգանքը վայելելը, իր երիտասարդ հասակին համեմատութեամբ՝ ամեն կերպ վարչական գործոց ընդունակութեան մէջ ունեցած առաւելութիւնը, գործնալ իր երիտասարդութեան համեմատութեամբ՝ ունեցած [illegible] յատկութիւնը, Թուրք գրականութեան մէջ ունեցած ընդարձակ հմտութիւնը, կրթութեան և լուսաւորութեան մասին ստացած ուղիղ գաղափարները, և վերջապէս հաւասարութեան փըրկարար սկզբան հետամտութիւնը կենդանի ապացոյցներ են որ Տէրութեան մէկ ընդարձակ գաւառին կրթութեանն հոգատար ու հսկող մարմնոյ մը կրնայ արժանապէս անդամակցիլ, կրնայ իր պաշտօնակիցներուն լուսաւոր գաղափարներ տալ՝ թէ ինչ կերպով կամ՝ ինչ ընթացքով կարող կ'ըլլան իրենց գործն արդիւնաւորել և Օգոստ. Կայսեր բարձր կամացն ու բաղձանացը համապատասխանել ։

Մուսթաֆա էֆէնտի, այսինքն մեր գաւառի համար նոր նշանակեալ Մեկենասներու այս երիտասարդ անդամը, յիր անձին ունի բոլոր այդ բարեմասնութիւնները ։ Եւ եթէ մէկ կողմանէ, քաղաքիս Թուրք հասարակութեան մէջ ունեցած իր ընտանեկան մեծ դիրքն ու Գաւառականժողովոյ առաջին քարտուղարի պաշտօնը, որ գաւառապետին պաշտօնական կենաց հետ սերտ առընչութեան մէջ կը դնէ զինքը, սկզբնական պատճառ մը կրնան համարուիլ հասարակութեան և կառավարութեան առջև վայելած հա[illegible], այդ բարեմասնութիւնք աւելի մեծ և էական պատճառ մը կըհանդիսանան անոնց կողմանէ ստացած յարգանաց ։

Մէկդի թողլով բոլոր այդ արտաքոյ յայտնի ամբողջութիւնը, որ պաշտօնական և անձնական կեանքի մ'արժանեաց առհաւատչեայն են, այդ բարեմասնութեանց մէջէն հարկ է մեզ պահանջել միայն, կրթական խորհրդոյ մ'անդամ ըլլալու համար, «խոհականութիւն, գրականութեան մէջ հմտութիւն, կրթութեան և լուսաւորութեան մասին ուղիղ գաղափար և վերջապէս հաւասարութեան սկզբունք» կոչուող բարեմասնութիւնները ։ Եւ ահա ճիշտ այս պահանջելեաց Մուսթաֆա էֆէնտիի անձին մէջ ամփոփ կենալուն համար է որ.ք տեղի տըւին մեզ այս տողերը գրելու ։

Եւ ի վերջոյ յայտ չէ լոկ զոր կըստածենք, թէ մեր գաւառի Կրթական Նոր Խորհուրդն բաց ինքեան պիտի յաջողի իր պաշտօնին արդիւնապէս համապատասխանելու, այլ հաւատն է որ կըփորձէ զմեզ փառաց և ապահով ըլլալ, թէ մեր գաւառի մէջ Նախնական և Երկրորդական վարժարանք Նոր ուղղութիւն մը պիտի առնեն, կրթութիւնն և ուսումը պիտի ծաւալի և բնակչաց նիւթական վիճակին հետ բարոյական կացութիւնն ալ ուղղուած աստիճանի մը պիտի հասնի մօտ ապագայի մը մէջ, ցորչափ Կրթական այդ Խորհրդոյ մէջ կը գտնուին Մուսթաֆա էֆէնտիի նման վերայիշեալ հանգամանօք և գործելու հակամէտ բնաւորութեամբ օժտեալ անձեր ։

Գաւառիս կուսակալ վսեմապատիւ Նաշիտ փաշա քանի եօթ օր Մէնթէշէ.յի նահանգն ու շըրջակայքը դառնալէ ետև, հետն ունենալով դատարանաց տեսուչ Սըրրի, Մէքթուպճի Հիւսէյին Հիլմի, տնտեսական արոց վերատեսուչ Զիհնի և գաւառիս գլխաւոր երկրաչափ Ասլանեան էֆէնտիները, կիրակի գիշեր քաղաքս վերադարձաւ Խո[illegible] պետական նաւով։

Մարդահամարի ընդհանուր վարչութեան [illegible] Զի[illegible] պէյ, որու Այտընէ գացած ըլլալը ծանուցած էինք, չաբաթ իրիկուան կառախումբով քաղաքս դարձաւ։

Ուրլայի գայմագամ կոչուած է Եուսուֆ Պահրի էֆէնտի, Բիւթլիսի Սանճէ Միւթէմայիզի առտիճանաւ ։

Տրապիզոնի դատարանաց վերատեսուչ Էօմէր Պէհճէտ էֆէնտի նոյն պաշտօնով կոչուած է Իզմիր ։

Կ'իմանանք թէ Քաղաքապետութիւնը պատուէր ըրած է բեռնամբարձ սայլապաններու որոշուած չափէն աւելի ծանրութեամբ չբեռնաւորել սայլերը ։ Հակառակ վարուողներէն տուգանք պիտի առնուի ։

Երանի թէ Քաղաքապետութեան այս պատուէրը գործադրուէր, պահակներու հսկողութեամբ, որով զանազան օգուտներ պիտի արտադրէին ։ Նախ պիտի ազատէինք այն սրտայուզ ղումին և սրտար զայրոյթէն՝ զոր կ'ունենանք խեղճ կենդանեաց չարչարանքները տեսնելով ։ Երկրորդ, բարեբաղդ պիտի ըլլայինք տեսնելով որ գոնէ նուազ չարչարանօք մեր քայլերը կ'առնունք փողոցներու քարայատակաց վըրայ, որք թէև իրենց ձևոյն և շինութեան մէջ բառ ինքեան այ[illegible], սակայն դէթ ցիր ու ցան սըփռուած քարերու կտորները ի ցից չեն դրուիր ծանրաբեռն սայլերու միջոցաւ և նուազ տաղտուկ ու տագնապ կ'առթեն ընթացողին ։

Այտընի նահանգին Իյնէ Ապատ գիւղին մէջ կիրակի գիշեր տասնմէկ անգամ երկրաշարժի ուժգին և թեթև ցնցումներ տեղի կ'ունենան ։ Որևէ վնաս չկայ բարեբաղդաբար ։

Կիրակի օր Պուրնապատի երկաթուղւոյ կառախումբն Իզմիր եկած միջոցին, գծերուն վրայ անձարձակ կենդանիներու հանդիպելով, հակառակ եղած ըզգուշութեանց, անոնցմէ երեքը կը ջախջախէ ։

Ուրլայի կառավարութեան կողմէ լուր կըտրուի թէ, Քըլազմէնի մէջ քարանթինա անցունող ճանբորդաց առողջական վիճակը շատ գոհացուցիչ է, և թէ քարանթինա սպասող առ կային վեց շոգենաւ և առագաստանաւ կըգտնուին ։

Շաբաթ գիշեր Սաման Խոհէլէսի փողոցին Նորաշէն խանութներէն միոյն մէջ հրդեհ ծագելով, հինգ խանութ այրեցան ։ Շէնքերն ապահովագրեալ էին ։

Կիրակի կէս օրէն ետև յանդուգն գողութիւն մը պատահեցաւ ։ Ֆրանկաց թաղը, Բոլթէ Ֆրէնքլանէին մէջ Չիրլէնթիի վաճառատունը գողեր մտնելով կըյաջողին արկղը բանալ և 500 ոսկի գողնալ։

Գաւառիս Նորակազմ Կրթական Խորհուրդն երէկ իր առաջին նիստն բրաւ կառավարութեան պալատին մէջ ։

ԿԱՄԲԷԹԹԱՅԻ ԱՐՁԱՆԸ

Օպէ և Պուալօ անդրիագործներու ծրագիրն ընդունուեցաւ վերջապէս, Կամպէթթայի արձանին ձևին նկատմամբ ։

Կոթողը կը ներկայացունէ քառանկիւնի բուրգ մը, որուն կատարը կը կենայ թեւաւոր առիւծ մը՝ որ է նշանարան ժողովուրդին ։ Առիւծն իր կողերուն վրայ կը կրէ Ցեղափոխութիւնը ։ Կոթողին հիման վրայ փորագրեալ է Կամպէթթայի արձանը, որ Ֆրանսայի ժողովուրդն ի զէն կը կոչէ ։ Կամպէթթայի գլխուն վրայ կը սաւառնի Թռչուն մը, ուրիշ երեք նմանօրինակ զէմքեր բուրգին միւս երեք կողմերը կը զարդարեն և կը ներկայացունեն Զօրութիւնը, Հանրապետական Միութիւնը և Ճշմարտութիւնը ։ Շէնքին վրայ արձանագրուած են Կամպէթթայի գլխաւոր ատենախօսութեանց քանի մը հատուածներ, և չորս ընտրողական սափորներ կամ քուէտուփեր պատուանդանին չորս անկիւնը կըկազմեն ։

ԱԶԴ

ԳՐԻԳՈՐ Լ.ԲԻՋԼԻՐ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

որ Առնաւուտ խանի դիմացն է, պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ մեծաքանակ ընտիր անձրևանոցներ ստացած է, որոց դիմացկունութեան համար կապահովէ յաճախորդները ։

Prof. Dr. ALBERT

Բոլոր անոնց, որք կը տառապին լուսնոտութեամբ — սարա, EPILEPSIE — ջղաձգութեամբ — CRAMPE — և ուրիշ որևէ ջղային հիւանդութիւններով — MAUX DE NERFS — յատկապէս կ'յանձնարարենք ընդհանուր կերպով ճանչուած եւ փրկիչ հրաշալի մէթոտը Բրոֆէսօր ՏՕՔԹՕՐ ԱԼՊԸՐԹի որ ի Բարիզ թիւ 6 փլաս տիւ Թռօն, PARIS, 6 PLACE DU TRONE։ Թող ուրեմն բոլոր հիւանդք անոր դիմեն ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՄԲ, և իրենցմէ շատեր՝ որք բոլորովին յուսահատած են բըժշկուելէ, իրենց առողջութիւնը պիտի վերստանան ։ Հիւանդն իր հիւանդութեան մանրամասն պարագաներուն պատմութիւնն հաղորդելէ ետև նամակի միջոցաւ կը դարմանուի ։ Գ. Բրոֆ. ՏՕՔԹՕՐ ԱԼՊԸՐԹ առողջութիւնը կատարելապէս ստանալէ ետև հատուցում կընդունի հիւանդէն ։

Maison Coldenberg Frères.

ԳՈԼՏԷՆՊԷՐԿ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատունը կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ, արանց և տղայոց համար ձմեռուան հագուստներու մեծ հաւաքածոյ մը ստացած ըլլալով Եւրոպայէն լոկ ձմեռուան եղանակին համար նոր վաճառատուն մ'ալ բացած է Շիշէճիլէր փողոց, թիւ 50 Պահատուր Ֆրէնքլանէսինին քով ։

Այս նոր հաստատութեան մէջ իւրաքանչիւր կտոր հագուստի գիներն որոշուած և իր վրայ փակցուած են, գիներ՝ որք քաղաքիս միւս բոլոր վաճառատանց մէջ գտնուած նոյն որակն ունեցող հագուստներու գիներէն աժան են ։

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ի Հայաստան գաւառս Արևելեան Տաճկաստանի

ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Սարէն և Զօրէն, Հնէն և Նորէն

Պիտանի գիտնոց

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Տեղագրեց Մանուէլ Կ. Միրախորեան

Այս նոր մատեանը վերայիշեալ գաւառաց նախնի և արդի դրութիւնք կըտեղեկագրէ և ժողովրդոց նիւթական և բարոյական կացութիւնը կընկարագրէ յստակ ոճով և հասուն գաղափարներով, այնպէս որ ինքնին ընդհանուր Աշխարհագրութեան և պատմութեան մաս մը կըկազմէ և ուստի արժան է որ ամեն հայ այդ օգտակար մատեանէն օրինակ մը ունենայ իր գրադարանին մէջ ։ Կըծախուի Պոլսոյ բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 8 դահեկան արծաթ ։

IMPORTANT

EPILEPSIE

Spasmes, Eclampsie et Névroses

Լուսնոտութիւն (սարա)

Ջղաձգութիւն (սբազմ)

և այլն

Ջղայինհիւանդութիւնք

ՀԻՄՆԱՊԷՍ ԿԸԲՈՒԺՈՒԻՆ

իմ մէթոտովս .

Դրամական հատուցմունք բժշկուելէ վերջ կըտրուին ։

Դարման կըտրուի թղթակցութեան միջոցաւ ։

ԲՐՈՖ. ՏՕՔԹՕՐ ԱԼՊԸՐԹ

Prof. Dr. ALBERT

Honoré par la société scientifique française de la Médaille d'or de 1re classe pour mérites distingués.

6. Place du Trône 6.

ԲԱՐԻԶ — PARIS.

Maladies Secrètes

ԾԱԾՈՒԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Արմատէն կըբժշկուին իմ մէթոտովս՝ որ հիմնուած է գիտական նոր նուաճողութիւններու վրայ, նոյն իսկ եթէ այդ հիւանդութիւնք յուսահատեալ վիճակի մ'ալ հասած ըլլան ։ Կըբժշկեմ նաև պատանեկանութեան ժամանակ սերմնահոսութենէ և ջղային տկարութեանց յառաջ հետևանքներն և անկարողութիւնները ։

ԳԱՂՏՆԻՔ ԴՈՒՐՍ ՉԵԼԼԵՐՈՒԻՐ

Խնդրեմ հիւանդութեան ճիշտ նկարագրութիւնը ղրկել ինծ ։

ՏՕՔՏՕՐ ՊԷԼԼԱ

Անդամ բազմաթիւ գիտնական ընկերութեանց

Dr. BELLA

Membre de plusieurs sociétés scientifiques.

6. Place de la Nation 6.

ԲԱՐԻԶ—PARIS

Dr. Nicolaïdes

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՏՕՔ. ՆԻՔՈԼԱՅԻՏԻՍ

Պատիւ ունի ծանուցանել իզմիրի հասարակութեան թէ բնակութիւն հաստատած է քաղքիս մէջ և

Ա. Կը հանէ փտած ակռայ և ծնօտին մէջ մնացած ակռայի արմատներ, անմիջապէս ու առանց ցաւ զգացունելու և շատ անգամ առանց գործիքի ։ Բ. Կըլեցունէ ակռայ այնպիսի բաղադրութիւնով մը որ ակռային գոյնը կուտայ կըմաքրէ սև ակռաները նոր մէթոտով ։ Գ. Կըբուժէ փտած ակռաներ որ բնաւ ցաւ չազդէր։ Կըդնէ նոր ակռաներ Ամերիկայի մէթոտով։ Կը շտկէ ծուռ ակռաները։ Դ. Կըփոխէ մէկ կամ բոլոր ակռաները միատեղ, այնպէս որ երբէք յայտնի չըլլար թէ իր բնական ակռաները չեն ։

Տօքթօր Նիքօլայիտիս կըբնակի Ֆասօլա թաղը, պահականոցին դէմ, Արոլն պանդոկին քով, և կընդունի իր յաճախորդները առաւօտ ժամը 8էն մինչև 12, իսկ կէսօրէն ետև ժամ 2էն մինչև 6 ։

B. DIOGENIS & Co

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

Վ. ՏԻՕԺԷՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել մեր յաճախորդաց և ընդհանուր հասարակութեան թէ մեր

ԱՇՆԱՆ ԵՒ ՁՄՌԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆԴԷՍԸ

տեղի պիտի ունենայ

ՆԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 15/27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Մեր վաճառատուններն այցելողները պիտի համոզուին թէ երբէք ի վաճառ հանուած չէին այժմու նորաձևութեանց վերաբերող վաճառքներու այսքան մեծ քանակութիւն և այլազանութիւն մը ; ԱՅՍՔԱՆ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ։

Հաճելի է մեզ ծանուցանել միանգամայն թէ, մեր պատրաստի հանդերձեղինաց հանապազօրեայ այնքան շատ ու շուտ սպառումը տեսնելով, ստիպուեցանք կրկին մեծութեամբ ընդարձակել մեր կարի գործարանները, իրողութիւն մ՝ որ կարող կընէ մեզ այս վայրկենէս սկսելով, ՌՕՊԱՆերու, ՔՕՍԹԻՒՄՆերու, և ՄԱՆԹՕՆերու և այլոց վերաբերեալ ամեն յանձնարարութիւն կատարել խիստ քիչ ատենի մէջ, որքան և բազմաթիւ և թանկագին ըլլան յանձնարարութիւնք, և միշտ կըյանձնենք այն մասնաւոր վայրերուն ձևերով որոնք նշանաւոր են բարիզեան արուեստաւորք, որք մեր հաստատութեանց համար կաշխատին ։

Միևնոյն առաւելութիւնն ունեցած է նաև կանանց, փոքրիկ աղջկանց և փոքրիկ տղայոց համար մեր ունեցած Գլխարկներու վաճառատունը ։ Փարիզի մէջ առաջին կարգը բռնող ձևերը, բեհեզները և զարդերը հայթայթելու համար մեր ունեցած մասնաւոր խնամքը՝ կարող կընեն զմեզ ամեն կերպով գոհացունել մեր յաճախորդներն որք ապահով են մեր վաճառատանց մէջ գլխարկներու եղական զանազանութիւն մը գտնելու ։

Իզմիր 9/21 Հոկտ. 1884

Վ. ՏԻՕԺԷՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

KHEDIVIE

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԽՏԻՎԻՔ

ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

—

ԵՐԱԳԸՆԹԱՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

առաջին կարգի շոգենաւներով, ընդ մէջ Աղէքսանդրիոյ, Բիրէայի, Իզմիրի, Կ. Պոլսոյ և փոխադարձաբար.

Պօլսէն կ'ելնէ ամէն ուրբաթ իսկ Աղէքսանդրիայէն կը հանի ամէն շաբաթ օրեր.

Գործակալ

ՖՌԱՆՍՈՒԱ ԽՈՒԷՆՏԵՐ

MOORE'S

ՔԱԼԻՔՈՒՐԱ

ՈՏԻՒ ՓԱՑԱՐՆԵՐՈՒ (ՆԱՍՐԸ) ՀԱՄԱՐ ԱՆՎՐԷՊ ԲՈՒԺՈՒՄՆ

'ի Դեղատան «ԼԸՆՏԸՆ ՓԱՐՄԱՍԻ»

Grande Distillerie Centrale de Paris—, Bordeaux, Charanton, Havre & Bruxelles.

—

Eugène de Francony Livourne Bordeaux.

Սոյն հռչակաւոր գործատանց գինիները, գօնեաքները և ամէն տեսակ անուշ ոգելից ըմպելիներու ամենաընտիր եւ աժան տեսակները կը ծախուին՝

Յ. Գ. ՎԻՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

մթերանոցը Նուսուֆեան խան Nº 20

—

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻ

Սալօնիքի, Նիակուսթայի եւ Թէնէտոսի ընտիր գինիներ փոքր տակառներով կը ծախուին Եուսուֆեան փէրլամանէն թիւ 20 մթերանոցը.

—

ԹԷՅ

Չինաստանէ և Ճավայէ ուղղակի Ներաբերուած թէյերու ամենաընտիր տեսակներ կ'ծախուին խիստ չափաւոր գիներով.

Յ. Գ. ՎԻՄԵԱՆ և Ընկերութեան մթերանոցը, Եուսուֆեան փէրլամանէն Թիւ 20.

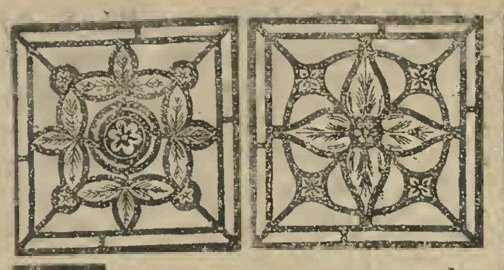

Mc. Caw, Stevenson and Orr d'Islande.

ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԻՆԵՐ

Ապակիի վրայ գոյներու ամենակատարեալ նմանութիւն.— Խիստ դիւրին կերպով կը փակցուին.— Դիմացըն անսնէք են և երաշխաւորեալ.—Գիները բաղդատելի կերպով աժան են. Անգլիոյ Տաճարներու և Եկեղեցիներու համար միակ գործակալ.

Յ. Գ. ՎԻՄԵԱՆ և Ընկերութիւն, Զմիւռնիա, Եուսուֆի Փէրլամանէն Թիւ 20.

Կը ծախուի նմանապէս Պ. Ֆ. Բասարիի վաճառատունը Ֆրանկաց փողոց, ինչպէս նաև Պ. Ա. Նոռայի և ընկերութեան վաճառատունը, Շիշէճիլէր ճառտէսի.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ

Ճօն Ա. Ա. Կուշ

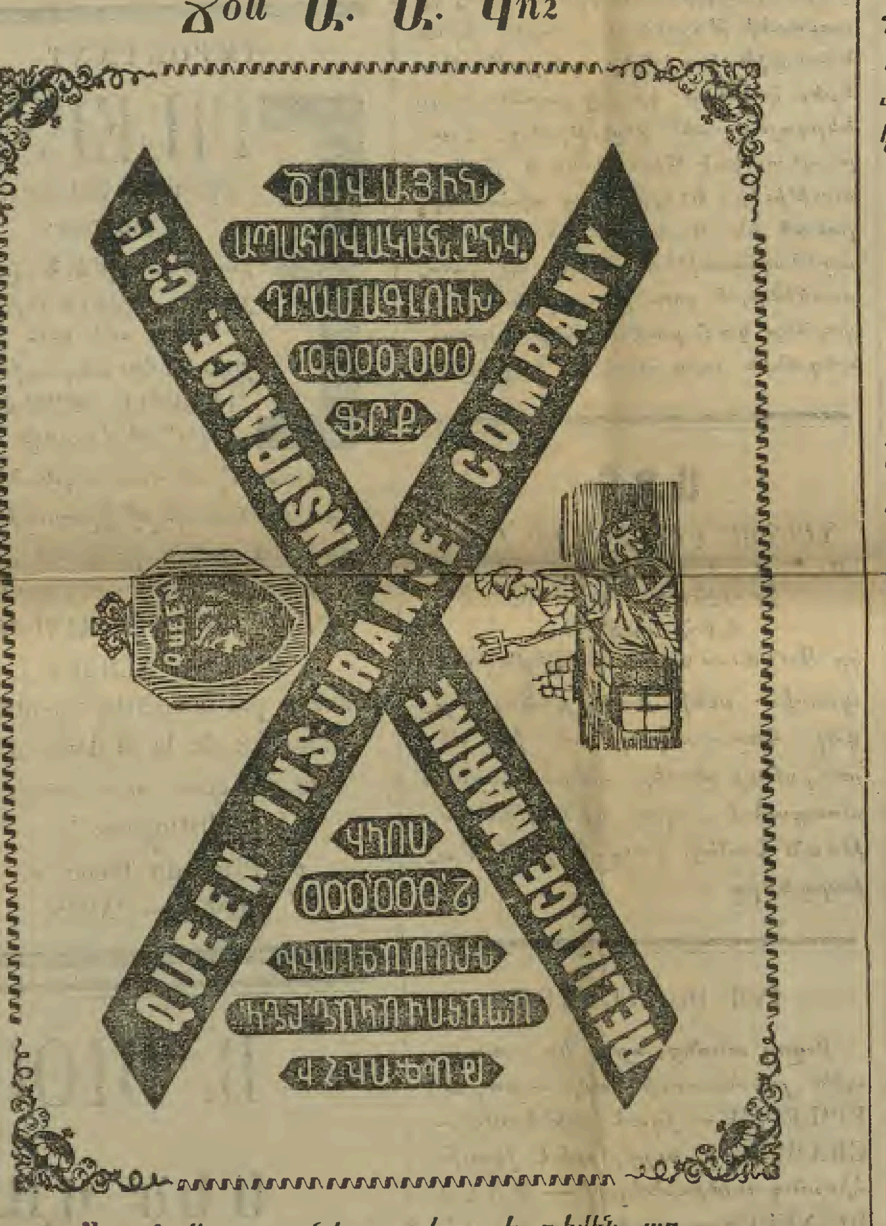

Ապահովել ուզողները պէտք է դիմեն առ Պ. Յ. Կ. ՀԻՒՍՆԵԱՆ, Սէֆէրեան խանին քով՝ Եսայեանց մաղազան.

ELIXIR DENTIFRICE

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԱՆԹԻՖՐԻՍ ակռայ մաքրող հեղուկին գործածութեամբ, բոլորովին կանցնի ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ՑԱՒԸ

*

ՓԼԻՒԵՏԻԿՏԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԳԼԽԱՒՈՐ ՏՕՄ ՄԱԳԻԼՕՄ

Իբր ամենէ մեծ յիշատակութիւն Պրուսէլի մէջ 1880ին երկու հատ ոսկի շքադրամ ստացած է, իսկ արբայ փիէր Պուրսօյի կողմանէ 1873ին հնարուած է

EAU de ZENOBIE

ԶԷՆՈՊԻԱՅԻ ՋՈՒՐԸ

որ մազերուն իրենց նախկին գոյնը տալու համար եղական ջուր մ'է և քիչ օրուան մէջ արդիւնքը կըտեսնուի. Գործածութիւնը խիստ դիւրին է. Այս հեղուկը ներկ չէ, այլ ընտիր դեղախառն ջուր մը, որ մազերը զօրացնելով թափիլը կարգիլէ և իրենց նախկին գոյնը կուտայ.

*

ԼԱՀՕՌԻ ՓՈՒՏՐԱՆ

փակչող, կակուղ և փայլուն է. Լահօռի փոշտըյին մէջ կը բովանդակին թէ բրինձի փոշիին և թէ մինչև հիմա գործածուած փոշիներուն (փուտրա) ընտիր յատկութիւնները. Այս փոշին եթէ միշտ գործածուի, մորթին գեղեցկութիւն և փայլունութիւն մըկուտայ՝ և կըպահպանէ զայն. Այս փոշին քսելէ վերջ պէտք է որ բարակ լաթով կամ կակուղ վրձինով մը սրբուի.

*

ՏՈՔԹՈՐ ՌԻՇԱՐԻՆ ՆԻՐԿԸ

խիստ կատարեալ և ընտիր ներկ մ'է. Գործածելէ առաջ մազերը լուալու առանց պէտք կենալու՝ մազ և մօրուք կըներկէ և մորթին վրայ ամենևին բիծ չըձգեր.

Ընդհանուր գործակալն է ի Պօրտօ Հիւկիւրի փողոց 3 թիւ, 1807ին հիմնեալ ընկերութիւնն՝

ԱՍԷԿԷՆ

*

Բոլոր ասոնք կը ծախուին Իզմիրի ընտիր հոտեղէններ ծախողներուն, դեղարաններուն, դեղագործներուն եւայլն քով.

Ասիական տաճկաստանի համար ընդհանուր գործակալն է

ԺԱԳ Ժ. ՖԻԼԻՓՈՒՋԻ

Իզմիր, Ֆրանկաց թաղ Ռուկի Ֆէրխանէն.

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀԱՆԴՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Compagnie d'Assurance Viennoise—Vie et Rentes Viagères.

Վիէննայի Կենաց և Հանգստեան Թոշակի Ապահովութեան Ընկերութիւնը խիստ չափաւոր և դիւրամատչելի պայմաններով ապահովութիւններ կ'ընդունի ամէն կարգի և հասակի անձանց.

Ա. Ուղղակի մահուան դէմ ապահովութիւն.

Բ. Որոշեալ ժամանակէ մը վերջը վճարելի ապահովութիւն.

Գ. Փոքրիկ տղայոց և աղջկանց դրամագլուխ և օժիտ ապահովել.

Ընկերութիւնը իր մօտ ապահովեալ անձինքը կ'ընդունի իր շահուն իբր ընկեր, և մինչև 3 տարին անգամ մը ապահովեալին վճարելի մէկ տարուան տուրքին վրայ մինչև % 40 բաժանելի շահ մը նուիրաւորելով.

Ընկերութեանս գլխաւոր և լիազօր Գործակատարները. ի Պոլիս, Տեառք Լեպէ է Ֆիլ Վիքթուար դրամատունն է.

Զմիւռնիոյ Գործակալատար Մ. Օսկար Միրզան Լօրալ Լէօթ Էֆէնտիքի Nº 27.

Եւ որովհետև այս Ընկերութեան մասնաւոր և չափաւոր պայմանները շատ ճիւղերու կը բաժնուին, առ այժմ պէտք է դիմել առ Մ. Նազարէթ Նազըեան, Վերատեսուչ Թուրքիոյ, որ յօժարակամ պարտաւոր եղած է հոս քիչ մը ժամանակի համար, որպէս զի լիովին պէտք եղած տեղեկութիւնք փոխանցէ կերպիւ լինին.

Գ. Ն. ԼԵՎԷՆՏՈՊՈՒԼՈՑ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ

Ֆրանկաց Թաղ, Ն. Ալիեօթիի փէրլամանէն

(Բափուչիններու եկեղեցիին դէմ)

Այս վաճառատան մէջ կը ծախուին, թէ մեծ և թէ փոքր քանակութեամբ կոճակներ, երիզներ, ժապաւէններ, ղարդեր, ասեղնագործութիւններ, բուրդ, ասեղ, թաշկինակներ, շապիկներ, վզնոցներ, փողկապներ, գուլպաներ, տղու գլխարկներ, ծաղիկներ, փետուրներ, հովանոցներ, հոտեղէններ, մանկանց խաղալիկներ, մոմազօծ կտաւներ (մուշէմմա), պատառաքաղ և դանակ, հարմոնիկոն (արմօնիքա), կիթառ, քնար, որինգ, օրկանօ+է, եւայլն եւայլն.

Արծաթ մէճիտը 33 ղուրուշի հաշւով կ'առնուի.

CHEMIN DE FER D'AIDIN

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ, ՍԿՍԵԱԼ 14/26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1884

ԳՈՒՃԱ ԵՒ ՍԷՎՏԻՔԷՕՅ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ	ԿԻՐԱԿԻՆԵՐ
Իզմիրէն Պուճ. ժամ 6,40.—9.—Կ. Ա.	6,40—9.—10.45 Կ. Ա.
Պուճ. Իզմիր 7,20.—8,25.—9,40 Կ. Ա.	7,20—8,25—9.40—12
Իզմիրէն Սէվտ ժամ 6,40—9—Կ. Ա.	6,40.—9—10.45 Կ. Ա.
Սէվտիքէօյէն Իզմիր 8—0—9,50.Կ. Ա.	8, 0—9,50—11,45 Կ. Ա.
Իզմիրէն Պ. Հ. 12.15 — 4.45 — 6.30 Կ. Ա.	2,30—4, 5—6, 0 Կ. Ե.
Պուճայէն Իզմիր 2,0—6, 0—7, 0—Կ.	3,40—5,30—6,30—Կ. Ե.
Իզմիրէն Սէվտի. ժամ 4,45*—Կ. Ա.	2,30—4, 5—Կ Ե.
Սէվտիքէօյէն Իզմիր 5,45*—Կ. Ա.	3,25—5, 0—Կ. Ե.

Ամեն Չորեք. Երթալ 2.30,—Դարձ. Սէվտ. 3.30 Պուճ. 3,45 Կ. Ե.

*Տարած օրեր 15 վայրկեան ուշ

** » » 30 » »

ՀԱՆԱԳԱԶՕՐ—Սէրայքէօյի համար		8—0	Կ. Ա.
»	Նազէլլիի	» 10—10	» »
»	Այասուլուքի	» 6—40	» »
»	Թիրէի	» 12—0	կէսօրին

Կիրակիները Այտըն երթալ 4,30—Կ. Ա.—Դարձ. 1,30 Կ. Ե.

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳԻԾ

Սկսեալ 22 Սեպտեմբեր 1884

ԿԱՌԱՐԳԵԼՆ ԱՌ ԽԱՏԸ

ԻԶՄԻՐԷՆ ԱԼԱՇԷՀԻՐ

Կը մեկնի Իզմիրէն		Կ. Ա. 9 30.	Կ. Ե. 1 50.
Կը հասնի Մէնէմէն		» 10 39.	» 2 59.
» Մաղնիսա		» 11 55.	» 4 14.
Կը մեկնի Մաղնիսայէն Ղասապա		» 12 7.	
» Սալէհլի	Կ. Ե.	» 2 23.	
» Ալաշէհիր		» 3 41.	

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

BOURNABAT

ԻԶՄԻՐԷՆ ՊՈՒՐՆԱՊԱՏ

Սկսեալ 22 Սեպտ. 1884

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
7. 8. 9. 12.	3 15. 4 30. 5 45. 6 45.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
8. 9. 15 10. 30 12.	2. 20 3. 10 4. 5. 15 6. 30

ՊՈՒՐՆԱՊԱՏԷՆ ԻԶՄԻՐ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
7. 30 8. 30 9. 35	1. 30 3. 45 5. 15 6. 15 7. 15

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
8. 30 9. 45 11.	12. 20 2. 40 3. 30 4. 45 6. 7.

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ՏՊԱՐԱՆ, Ի ՍԷՎԼԻ ԽԱՆ ՎԵՐՆԱՅԱՐԿ ԹԻՒ 17